

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano — Rokopisi se ne vračajo — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krona, za četr leta 2 kroni; ista naj se pošilja Upravništvu „Domovine“ v Celju.

Shod v Ljutomeru.

Kakor smo že v torek poročali, vršil se je preteklo nedeljo v Ljutomeru velepomembiv shod. V sledečem poročamo na kratko o dnevnem redu istega.

Državnozborski poslanec tega okraja, dvorni svetnik dr. Miroslav Ploj je podrobno opisal položaj v državnem zboru. Pojasnil je stališče slovenskih poslancev pri razpravah o raznih predlogih zakonov v zadnjem zasedanju. Ker je pa bodočnost za nas važnejša nego kar se je že zgodilo, izognemo se natančnemu poročilu o taktiki naših poslancev v preteklosti. Zelo važno je pa, kar je poslanec dr. Ploj omenil o namerah slovenskih poslancev v prihodnjih dneh. V tem oziru je pa po besedah poslanca dr. Ploja slovenskim poslancem Körberjeva vlada s svojimi dejanji nasproti našemu narodu taktiko že sama določila.

Karkoli je Körberjeva vlada v zadnjih mesecih v slovenskih deželah ukrenila, vse je bilo v škodo Slovencev. Körber ni pri imenovanjih uradnikov na Štajarskem ničesar storil, v čemer bi si ne bil že naprej izposloval odobritve zakletega sovražnika Slovencev vodje nemške stranke Derschatte. Kar se je na Koroškem slovenskemu jeziku s strani vlade prizadajalo, kriči do nebes, kajti tu je vlada s svojo tajno na redbo članu 19. državnih osnovnih zakonov v škodo Slovencev naravnost v obraz pljunila. Slovenska delegacija, ki bi tu z vsemi sredstvi narodu ne izposlovala popolnega zadoščenja, ne bi bila vredna imenovati se slovenska in bi se ne mogla opravičiti narodu. Vlada slovenske poslance naravnost sili k obstrukciji. V tem smislu so se glasila izvajanja poslanca dr. Ploja in zbrani volilci treh političnih okrajev so ista soglasno odobrili.

Z ozirom na položaj, kakor ga je naslikal državnozborski poslanec dr. Ploj glede dogodkov na Koroškem se je predlagala in soglasno in oburnem pritrjevanju sprejela sledeča resolucija:

„Na ljudskem shodu v Ljutomeru dne 8. novembra t. l. zbrani prebivalci ljutomerskega, ormoškega in gornjeradgonskega okraja smo z ogorčenjem izvedeli o nečuvenem teptanju ustavno zajamčenih pravic slovenskega jezika na Koroškem zlasti pri c. kr. sodiščih, ter zahtevamo od slovenskih poslancev, da v ti zadevi v državnem zboru ob prvi priliki stavijo nujen predlog in začno, če se Slovincem prizadeta krivica nemudoma ne popravi, v zvezi z drugimi slovanskimi poslanci zoper sedanjo ponemčujočo vlado naj brezobzirnejšo opozicijo, eventualno obstrukcijo.“

Po poročilu poslanca dr. Ploja se je razvila živahna debata, v katero je poseglo več volilcev. Poslancu se je izreklo soglasno zaupanje ter se mu naročilo energično nastopati za zahteve slovenskih njegovih volilcev.

Dež poslanec Kočevar je bil od svojih volilcev živahno pozdravljen. Govoril je o stališču slovenskih poslancev glede preosnove deželne volilnege reda. Ta zadeva še ni godna za javnost in nameravamo itak o ti stvari svoječasno podrobno poročati. Kočevar je nadalje poročal o svojih prizadevanjih v vinogradniškem odseku in sporočil, da se namerava na Spodnjem Štajarskem ustanoviti nov matičnjak in tudi drevesnica. Omenjal je svoje korake glede nadaljevanja železnice iz Ljutomera in interpelacijo, kaj bode s cvensko kmetijsko šolo. Obžaloval je, da svojim volilcem ne more dati zagotovila, da bi dežela v tem oziru v kratkem kaj ukrenila.

Po poročilu poslanca Kočevarja se je zopet razvila o raznih krajevnih potrebah obširna razprava. Volilec Pušenjak je sporočil, da volilci od svojih poslancev energično zahtevajo prido bitev cele kmetijske šole za Cven.

Volilec Kril se je pritoževal, da se trsje iz deželnih trtnic predrago prodaja, zlasti za manjše posestnike naj bi se določila nižja cena, ne da bi se jim pa za to prodajalo kakor doslej najslabeyše trte.

Kaplan Srabočan je grajal, da deželna vinarska šola pači delavstvo, ker z deželnim de-

narjem delavcem po 1 krono na dan plačuje, tako da delavci zdaj tudi od kmetov toliko zahtevajo, ne pa po 70 vinarjev kakor dozdaj.

Kmet Razlag pravi, da so lani kmetje deželni odbor prosili brž po razglasu za trte, pa jih niso dobili, ker je baje bilo prepozno. Letos pa so prosili pred razglasom, a zdaj se jim je odgovorilo, da je prezgodaj.

Po končani debati so volilci tudi deželno zbornemu poslancu Kočevarju izrekli svoje popolno zaupanje in svojo zahvalo ter ga prosili, da po začetem potu tudi nadalje dela za njih koristi.

Inženjer Lupša je podrobno razpravljal o železniških projektih iz Ljutomera v Ormož ali Središče ali Ptuj. Predlagal je ustanovitev nekakega železniškega odseka, ki bi vse priprave vodil. Kot vzroke podaljšanja je navajal olajšanje bremena, katero nosi prebivalstvo vsled nepopolnosti dozdanje železnice, nadaljnji vzrok, da se omogoči izvoz pridelkov. Opisal je tudi strateško važnost te proge. Zlasti je pa nadaljevanje te proge važno glede na najdbe premoga v raznih krajih med Ormožem in Ljutomerom.

Notar dr. J. Geršak je tozadevne podatke izpopolnil. Naznanil je tudi, da je nekdo že vložil prošnjo za tozadevno predkoncesijo. Po predlogu dr. Geršaka se je sprejela resolucija, s katero zborovalci izražajo, da uvidijo potrebo nadaljevanja železniške proge iz Ljutomera ter poklicanim činiteljem naročajo, da se v tozadevnih prizadevanjih neprestano koraka naprej.

Dr. Vekoslav Kukovec je govoril obširno o gospodarstveno političnem položaju, utemeljeval potrebo meščanske in gospodarskih šol, bičal postopanje vlade v upravnih zadevah ter pozivljaj k neizprosnosti pri zahtevanju naših pravic.

Glede meščanske in kmetijske šole se je soglasno sprejela sledeča resolucija:

„Na ljudskem shodu v Ljutomeru dne 8. novembra t. l. zbrani prebivalci ljutomerskega, ormoškega in gornjeradgonskega okraja so po vsestranskem pretresovanju svojega gospodarstvenega položaja uvideli nujno potrebo kmetijske

LISTEK.

Iz dolgega časa.

Ruski spisal Maksim Gorki.

(Dalje.)

Dolg čas se igra, takorekoč z njimi — za minuto jih izpusti iz objetja, da jih potem zopet objame. Potem zopet molčijo in vzdihajo pred vročino, ki se sčasoma še poveča.

Na postaji je vse, tiho. — Na stepo žge solnce.

„Da, govoril sem o Arini,“ je povzel Matvej Jegorovič zopet razgovor.

„Čudna ženska, če jo pogledam, se čudim. Zdi se mi, kakor bi ji nečesa nedostajalo: se ne smeji, ne poje, malo govori... prava klada! Vkljub temu dela dobro in lepo ravna z malo Loli, kako skrbi za njo...“

Ker se boji, da bi ga Arina slišala, govori tiho. On ve, da se služabnikov ne sme hvaliti, če se noče, da si česa ne domišljujejo in ne po- stanejo predrzni.

Žena ga prekine in naredi važen obraz: „Pusti jo... Ti še ne veš vsega od nje“

„Ljubezni suženj —
Kako se te bojim,
Če se s teboj borim,
Ti moj demon!“

je mrmral Nikolaj Petrovič tiho in vdarjal z žlico takt. Smehlja se.

„Kaj, kaj pomenja to! Ona... to sta si vidva gotovo izmislila!“

In Matvej Jegorovič se glasno zasmeji. Njegova lica se tresejo in znojne kaplje mu tečejo raz čelo.

„Tu se ni za smejeti!“ reče žena. „Pred vsem je otrok v njenih rokah; potem si oglej kruh! Kisel... zažgan... Zakaj le?“

„Da, kruh v resnici ni dober... se jo mora okregati! Pa, Bog ve! Tega... ne bi bil pričakoval! Saj je kakor testo! In vruga! Toda kdo je on? Lukaška mogoče? To se bodem staremu grešniku temeljito smejal! Ali je Jagodka, s svojim gladko obritim obrazom?“

„Gomosov...“ reče Nikolaj Petrovič kratko. „Jeli mogoče? Tak zastaven kmet? Ne, kaj takega! Pa ali si nista izmislila vsega tega?“

Matvej Jegorovič se je zanimal zelo za ta smešni dogodek. Zdaj se je smejal do solz, zdaj je govoril o potrebi, dati zaljublencu strog ukor, zdaj si je predstavljal njune zaljubljene pogovore in se smejal znova glasno nad dogodkom... Nazadnje je začel pretiravati. Potem je naredil Nikolaj Petrovič strog obraz in Sofja Ivanovna je pokazala svojega moža.

„Ah, ta poredneža! Pusté me smejeti še čez nju! To je strašno zanimivo... je nadaljeval Matvej Jegorovič.

Luka je prišel in javil: „Brzjav trka...“

„Pridem! Daj znamenje za 42 ega!“

Odšel je hitro s pomočnikom na postajo kjer je Luka zvonil z zvoncem za znamenja. Nikolaj Petrovič se je vsedel k aparatu in vprašal na sosednjo postajo: „Se že lahko vlak št. 42 odpravi“, njegov predstojnik pa je hodil po pisarni gorindol, smehljal se in govoril:

„Ali se bomo iz teh dveh pridaničev temeljito norčevali... za kratek čas se malo smejali...“

„To je lahko...“ je zatrdil Nikolaj Petrovič, ko je pri aparatu delal.

šole ter pozivljajo ne le svoje poslance, ampak zlasti tudi prizadete okrajne zastope in vse od ločujoče činitelje, da v najkrajši dobi izposlušajo ustanovitev že dolgo zahtevane slovenske meščanske šole v Ljutomeru in kmetijske šole na Cvenu pri Ljutomeru.

Veleposestnik iz Krapja g. Mursa, ki je bil tudi predsednik, je povzel na to besedo o zadevi dolgo zahtevane gospodarske, to je kmetijske šole. Utemeljeval je zahtevo ustanovitve te šole s tehtnimi vzroki. Naj bi se ta zadeva vendar pomaknila do uresničenja. Od dežele naravnost seveda ni mnogo pričakovati. Dr. Kukovec je zategadel v tem oziru priporočal izgled Čehov na Moravskem. Tam je brezbroj takih šol, vsak okraj ima kmetijsko šolo v tej ali drugi obliki. Dosegle so se pa te šole na ta način, da jih je sklenil ustanoviti in res jih ustanovil kar dotični okrajni zastop sam, sklenil prispevati nadalje recimo s 30%, a ostalo se je pokrilo z deželnimi in državnimi podporami, katere so poslanci izposlovali. Na enak način bi se morebiti najprej dosegla kmetijska šola v Ljutomeru, za katero se je v imenu svojih rojakov potegoval na tem shodu tako odločno g. Mursa.

Tudi postopanje vlade glede premeščenja gornjeradganskega okrajnega sodišča izven lastnega okraja v kremplje radgonskih Nemcev se je na tem shodu ostro karalo. V imenu prebivalcev tega okraja je ob frenetičnem odobravanju veleposestniški sin Zemljič izjavil, da Slovenci gornjeradganskega okraja v to nikdar ne bodo privolili. Če bi vlada kaj tacega res storila, pričakovati ji je najodločnejšega boja s prebivalstvom — z vsemi sredstvi.

Sprejela se je resolucija, s katero zborovalci izražajo svoje ogorčenje nad tako drzno kapitulacijo vlade pred nemškimi nacionalci, ki v tem slovenskem okraju nimajo ničesar iskati in bi radi vendar slovensko prebivalstvo z zlorabo javnih naprav pod svoj jarem spravili.

V zadevi premeščenja tega sodišča se sklicje v kratkem protestni shod k Sv. Juriju v Slov. goricah.

Ljutomerski shod se je torej nad vse sijajno dovršil. Dal Bog, da bi tudi uspehi sledili.

O lovu in gospodarstvu.

Inženier Ferdo Lupša.

Mnoge napačnosti, katere sem opazoval često med našim ljudstvom, pri lovcih kakor nelovcih, so mi dale povod, da napišem nekoliko besed o lovu. Najpoprej moram opomniti, da naj bi bil vsak kmet v prvi vrsti gospodar, a potem še lovec. Vsakemu objektivno sodečemu človeku je znano, da so interesi prvega večje važnosti nego interesi zadnjega, da torej lov nikakor ne sme škoditi gospodarstvu in gospodarstvenemu napredku. Med nelovci je sicer razširjeno mnenje, da lov ni nič drugega nego postranska zabava bogatašev na strošek ubogega kmeta, vendar tudi lov ima pravico do obstanka in se mora varovati celo s posebnimi določbami. Omeniti hočem, da še kot lovec nikdar nisem prišel

v nasprotje s poljedelcem, v katerem nasprotju bi bil ta ali oni trpel kako škodo. Zakaj bi ne živela v soglasju med seboj? Polje delovanja je poljedelcu kakor lovcu lepa narava, oba sta ji lahko iz ljubezni vdana. V zgodovini človeštva pa je lovec pripravljaj pot poljedelstvu, oba sta živinorejca.

Kaj zna nelovec, kako skrbno čuva pravi lovec svojo divjačino, koliko noči ji žrtvuje, da bi jo obvaroval pred sovražnikom bodisi v živalski, bodi v človeški podobi! Pravi lovec ni tisti, ki pravi: „O, jaz streljam prav rad,“ pri tem pa nima pojma o goji divjačine. Drugi ne lovci, posebno nežni spol pa trdi zopet, da je lov le sirova barbarska zabava.

Vsi taki in enaki ugovori so neopravičeni, kajti plemenita smer lova je edino le reja divjačine, ravno tako kakor kmetovalec odreja svojo živino. Razloček med obema ja ta, da je pri kmetu živinoreja intenzivna, a pri lovcu ekstenzivna. Ali redi kmet svojo živino samo za oči? Kako rad zakolje svojega, z veliko skrbjo zrejenega prašiča, nežna gospodinja usmrti celo lastnoročno lepega golobčka ali tolsto raco. Lovec pa usmrti divjačino, katera je odveč, z enim samim strelom. Kako bridko pa je lovcu pri srcu, ako je žival slabo zadela in jo mora izročiti gonjačem, da jo ulove in rešijo strašnih muk. Ta čut je nepopisljiv in znan le pravemu lovcu!

Kako težavna je reja divjačine, to hočem dokazati s sledečim vzgledom: Z nastavljanjem soli za lizanje itd. se je lovcu končno posrečilo stalno privabiti srnjaka in pa dve srni v obširen 200—300 oralov velik gozd. Žal, da ravno skozi ta gozd vodi pot, ki je v javni rabi. Pride kdo le z lovskim psom, kojega slučajno ne žene na vrivci, po tej poti, tedaj zgine pes v goščavo in — že se sliši znano lajanje — srne zbeže pred psom kar naenkrat čez mejo v okraj sosedu kateri je lahko vse postrelji. Tako je trud morda celega leta mahonfa splaval po vodi!

Vsakemu lovcu je prav dobro znano, da je n. pr. največje sovrašтво napovedano nesrečnemu zajcu; ta se mora uničiti, ker dela veliko škodo po poljih in vrtih. Sadjarstvo baje ni mogoče, ako se niso pokončali zajci, ali če lovec ne poplača vse škode, katero ti povzročijo. Če bi bile stvari take, tedaj lova gotovo ne bo vzel v zakup nihče, in ako ostane v vsaki občini le en zajec, gotovo se bo lotil po zimi neobvarovanih, to je ne namazanih sadnih dreves, in kdo naj plačuje v takem slučaju odškodnino? Sploh pa se v naših krajih toliko govori v lovu neprijaznem zmislu, kakor da bi tukaj kar mrgolelo zajcev, če ravno ve vsak lovec predobro, kako zelo ubožna so nekatere pokrajine na tej divjačini.

Poglejmo na Čuško, na Zgornje in Spodnje Avstrijsko, kako bogato je tam poljedelstvo v primeri pri nas; koliko so te dežele v vsakem oziru pred nami in koliko stokrat več zajcev je tam in sicer ne samo splošno, ampak tudi primeroma. Tam se naravno tudi plačuje odškodnina in sicer v prav primerni smeri. Jaz poznam

grajščino, katera vsako leto plača do 3000 kron za škodo, katero so naredili zajci, in vendar se tudi grajščini, kot zakupnici lova izplača lov, kajti dogodi se da postrelijo 600 do 800 zajcev v enem dnevu. Poglejmo le na Zgornje Štajarsko, 400 do 600 kron lovarine za malo občino je nekaj čisto navadnega. Po teh se krajih najdejo celo občine, katere nimajo skoro nobenih občinskih doklad, ker velik del stroškov pokrivajo le z lovarino. Ako pa zakupnik lova mora plačati že za nekoliko zajcev, kakor se pri nas velikokrat dogodi, kateri ga z lovarino, z vzdrževanjem lovcev itd. tako že stanejo trikrat toliko, kakor dobi za nje, ako jih proda, še neopravičeno odškodnino, potem sploh ne bode kmalu več moči dobiti zakupnikov lova. Rekel sem neopravičeno odškodnino, kajti taka bi bila, ako bi se zahtevalo, da bi zakupnik moral plačati odškodnino za nenamazana sadna drevesa, za koja se gospodar ni toliko zmenil, da bi je obvarval proti glodanju zajcev, ali da poravna še celo tisto škodo, katero napravijo druge grabljive zveri, katere lovec že tako uničuje po vseh močeh.

Ako lov donaša zakupniku dobiček, tedaj lahko plača veliko lovarino in izvršuje redno svojo dolžnost, da popolnoma zadosti opravičeni zahtevi do odškodnine. Poljedelec tedaj ne bode trpel nobene škode, in občine, oziroma vsi poljedelci dotičnega okraja bodo uživali veliko korist na dohodkih, kateri se stekajo po visoki lovarini v občinsko blagajno.

Na vprašanje, ali naj bo kmet sam lovec, odgovarjam s tem-le: Poznam nekatere kmete, ki so dobri gospodarji, čeravno so tudi strastni lovci, pa navadno to ni, to so le takorekoč izjeme. Navadno se sme reči: priden lovec, slab gospodar!

O starih Slovanih čitamo, da so radi obdelovali polje, redili domačo živino, gojili sadno drevje in se kaj radi razveseljevali pri medicij, koje so si naredili iz sladke strdi. Da bi pa imeli kako posebno veselje do lova, o tem še nisem nikjer čital. Tudi romanski narodi, kakor Lahi, Španci, Francozi i. dr. so se bavili veliko rajši z vinsko trto, z žlahtnim sadjem, s cveticami, z godbo, slikarstvom, arhitektoniko itd., kakor pa z lovom. Reči pa smem, da je lov več ali manj germanska šega. Za Nemca ni lepšega veselja in kratkočasje, kakor lov; zato jim je izmed vseh domačih živali najljubši seveda pes, ker on jim pomaga pri lovu. Če bo n. pr. sedelo več Slovanov pri kakem omizju, pogovarjali se bodo o doneskinih polja, o gospodarstvu sploh itd.; če so pa Nemci med seboj, tedaj se govori navadno le o lovu, divjačini, psih itd.

Ker smo pa Slovenci na dolgi progi sosedu Nemcev, zato se ni čuditi, da se je lovska strast zatrosila več ali manj pri nas. To je v gospodarstvenem oziru nam le škodljivo, ker kmet, ki je strasten lovec, navadno zanemarja, kakor sem že zgoraj omenil, svoje gospodarstvo; ni mu mar, da bi zasajeval in požlahtnil večjo množino sadnega drevja, ne briga se mnogo za domačo živino, za njive in travnike le lov in

On ve, da se mora filozof kratko izraziti. Priložnost se nasmejati je kmalu prišla.

Neko noč je prišel Gomosov k Arini v klet, kjer si je naredila na njegovo povelje in z dovoljenjem svojih gospodarjev sredi različnih obrabljenih stvari svoje ležišče. Tam je bilo mrzlo in mokrotno in zlomljeni stoli, škafi, deske in taka ropotija je imela po noči strašljive obrise; in ko je Arina sredi tega bila, se je bala tako, da ni nič spala in je na svoji slami ležeč neprenehoma molila.

Gomosov je prišel, jo dolgo objemal in potem zaspal. Kmalu ga je zbudila Arina razburjeno šepetajoč.

„Timofej Petrovič! Timofej Petrovič!“

„No?“ je vprašal Gomosov v polsnu.

„Zapri so naju.“

„Kako to?“ je vprašal in skočil po koncu.

„Nekdo je prišel in . . . zaklenil ključavnico . . .“

„Lažeš . . .“, je šepetal jezno in boječe ter jo sunil od sebe.

„Poglej sam,“ je rekla ponižno.

Vstal je, se zadel ob vse, kar mu je na pot prišlo, in šel k vratom, jih tresel in rekel ebupno:

„To je storil vojak.“

Za vratmi se je oglasil zmagovit smeh.

„Izpusti me vun!“ je prosil Gomosov glasno.

„Kaj?“ se je slišal vojakov glas.

„Izpusti me vendar vun! . . .“

„Jutri jutraj te odklenem,“ je rekel vojak ter odšel.

„Jaz imam službo, ti vrag!“ je klical Gomosov pol proseč pol srdit.

„Tvojo službo bodem jaz opravljal . . . le ostani v kleti . . .“

In vojak je odšel.

„Oh, ti pes“ je šepetal promenjač srdito.

„Čakaj . . . ti me ne moreš zapreti . . . saj imamo predstojnika . . . kaj mu bodeš le rekel? Saj bode gotovo vprašal: kje je Gomosov? Potem mu bodeš moral odgovoriti . . .“

„To je bržkone predstojnik sam zapovedal,“ je rekla Arina tiho in brezupno.

„Predstojnik?“ je vprašal Gomosov prestrašen. „Zakaj?“ In ko je nekaj časa molčal je zakričal nad njo: „Lažeš!“

Odgovorila mu je s težkim vzdihom.

„Kaj bode?“ je vprašal Gomosov in se vsedel na klado ob vratih, „kakšna sramota za mene! In ti, ti nesnaga, ti si vsega kriva! . . .“

Stisnil je pest in žugal tja, odkoder je njeno ihtenje slišal. — Molčala je.

Mokra tema jo je obdajala, in zrak je bil nasičen od kislega zelja, plesni in od ostrega, v nos drezajočega duha. Skozi špranje v vratih so prodirali ozki traki lunine svetlobe. Tovorni vlak se je odpeljal z gromenjem s postaje.

„Kaj molčiš, ti gos?“ je začel Gomosov srdit in poln zaničevanja. „Kaj naj zdaj storim? Lepo juho si skuhalo in molčiš? Premisli vendar, vrag, kaj naj storim? Kam se naj pred sramoto skrijem? Oh, moj Bog! Zakaj sem s teboj občeval! . . .“

„Prosila bodem za odpuščanje,“ je rekla Arina tiho.

„Res?“

„Morebiti mi gospoda odpusti . . .“

„In kaj imam jaz od tega? Dobro, odpustili ti bodo? Ali ne bode vkljub temu sramota na meni ostala? Se mi ne bodo smejali?“

divjačina mu roji po glavi. Reci mu n. pr., da si kje na hribu videl lepega srnjaka, takoj bo vrgel koso ali pa motiko v stran, tekel po puško in hajdi na hrib za srnjakom. Ob nedeljah in praznikih mu je malo, malo mar, je li domača živina v redu okrmljena in opravljena; on hodi le po lovu po goščah in planjavah. Tako trati po nepotrebnem dragi čas in ne dela nič, pa tudi posli in hlapci, ki so brez nadzorstva, delajo le površno in počasno. Po končanem lovu pa se lovci še navadno zberejo v kaki gostilni, tukaj se popiva po cele noči — ali je tedaj mogoče, da bi tak kmet, katerih bi lahko tudi precejšnje število navel, dobro gospodaril?

Celjske in štajarske novice.

(Društvo slov. odv. in not. uradnikov v Celju) opozarja svoje člane, da se udeležijo polnoštevno občnega zborovanja, katero se vrši prihodnjo nedeljo, dne 15. t. m. v mali dvorani v „Narodnem domu“ ob 1. uri* popoldne. Dnevni red se je že svoječasnno naznanil. Ker se pa bliža zasedanje državnega zbora in bode zopet treba potrkati pri državnih poslancih, da se že enkrat sklene v državnem zboru zakon glede zavarovanja za starost in onemoglost zasebnih uradnikov in uvedenje nedeljskega počitka v odvetniških in notarskih pisarnah, pridete tudi ti dve važni točki na dnevni red. Nadalje pride na dnevni red predlog, oziroma sklep II. skupine v Ljubljani zaradi premestitve osrednjega odbora v Ljubljano. — To so ob sebi zelo važne točke in zahtevajo polnoštevne udeležbe društvenih članov ter odvetniških in notarskih uradnikov sploh. — Po zborovanju vrši se v veliki dvorani „Narodnega doma“ koncert in gledališka predstava, tako da je zunanjim članom dana prilika se za trud odškodovati ter zvezati koristno s prijetnim.

* Ta ura se je določila zaradi tega, ker je mogoče, da ne pridete takoj po pravih zahtevani dve tretjini članov in se mora vršiti vsled tega obč zborovanje dve uri pozneje, torej ob 3. uri, katero je pa vsekakor sklepčno.

(Opozarjamo na koncert društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov), ki se vrši prihodnjo nedeljo. Pripravljata se na istega dva zbora pevcev (moški in mešani) s pesmimi, katerih večina se še v Celju ni pela. Posebno pa povdarjamo, da se bo „Celjsko pevsko društvo“ z igro „dr. Hribar“, ki je precej obširna in nad vse komična, za letošnjo sezono prav lepo vpeljalo. — Slednjič še v naglici omenimo, da se tudi na Martinovo gos ni pozabilo, ista se je že nabavila ter se s tako marljivostjo pita, da jo bode v srce vesel, kateri jo bode smel domu nesti. Mnogobrojne zabave na temu koncertu ne bo manjkalo. — V nedeljo torej vsi v „Narodni dom“. — Ako bi se komu pomotoma ne bilo poslalo vabila, ga dobi zvečer pri blagajni.

(Čitalnica v Celju) ima svoj redni občni zbor v sredo dne 18 t. m. ob osmi uri zvečer v društvenih prostorih, h kateremu se člani najuljudneje vabijo.

Po kratkem molku jo je začel zopet kregati in psovati. Čas pa je mučno počasi potekal. Končno je prosila ženska s tresočim se glasom:

„Odpusti mi, Timofej Petrovič!“

„Zasluzila si, da se ti buča s polenom razbije!“ je rjul.

In zopet je zavlada molk, dušič, mučen molk, poln bolesti in hudobnosti za ta dva človeka ki sta bila tu v temi zaklenjena.

„Moj Bog! da bi se le brž zdanilo!“ je vzdihovala Arina v skrbeh.

„Molči... če ne, te jaz razsvetlim!“ ji je žugal Gomosov in jo obkladal s težkimi psovkami. Potem se je začela zopet muka molka in tišine. In čim bolj se je dan bližal, tem daljše so se zdele minute, bilo je, kakor bi se vsaka norčevala iz smešnega, sramotnega in težkega položaja teh dveh oseb.

Gomosov je slednjič zadremal in se je prebudil, ko je petelin zraven v kleti zapel.

„He, ti... coprnica! Spiš?“ je vprašal slabovoljen.

(Žalostno so pogoreli.) Namreč tisti odposlanci celjskih nemčurjev, ki so letošnjo poletje napadli na Ostrožnem domu se vračajoče slovenske izletnike in so bili zaradi tega že od okrožne sodnije kaznovani. Hoteli so se vsled tega maščevati ter so se predrznili ovaditi vse slovenske izletnike, menda zato, ker se ti niso pustili mirno s koli na cesti pobijati. — Včeraj se je vršila obravnava, ki je v vsej grozoti pokazala, kako nezaslišano sirovost moramo mi domačini prestajati na svoji lastni zemlji po hlapcih sovražnega tujca. Ovadenih je bilo 10 oseb. Kakor že omenjeno, napravili so ti poštenjakoviči ovadbo zoper celo slovensko družbo, celo zoper ženske in otroke ter jim tako odvzeli možnost, s pričami svojo nedolžnost dokazati. A vkljub temu, da vsled tega na strani Slovencev ni bilo nobene priče, medtem ko so nasprotniki zbornali vse mogoče priče zoper Slovence skupaj, je bilo 8 Slovencev oproščenih, ker se niti ni moglo dokazati, da bi se bili branili, in le dva, glede katerih so nasprotne priče trdile, da sta plot lomila, s katerim sta se hotela proti napadalcem v bran postaviti, sta bila obsojena, eden na denarno kazen, drugi na zapor. Silobrana nista mogla dokazati; kako tudi, saj so njima bile odvzete vsled zvižaje ovaduhov priče, ki bi bile resnični položaj razložile! Od nasprotnih prič je bila ena gluha stara ženščina, ki pa je vendar vedela potrditi v občo veselost, sledeče: „K je rekel: tukaj je slovenska zemlja, tukaj se ne bo hajlalo.“ Na vprašanje sodnika, komu je to rekel, se odreže na kratko: „Nemčurjem!“. Vsi navzoči — razun nemčurjev so komaj smeh zadrževali. Pa jim je res dala mastno po nosu — njih lastna priča! „Vahtarca“ je poslala k tej obravnavi samo enega zastopnika — večnega študenta Baloha — navadno sicer dva pošlje, saj imata čas Gotovo pa vemo, da bo ta listič vse narobe poročal, ker se je obravnavalo skoro izključno v slovenskem jeziku z ozirom na to, ker tudi nemčurji niso znali vsi nemško — no, gospod Baloh pa včasih slovenščine noče razumeti. Sicer pa „vahtarčnim“ lažem takointako nihče ne verjame, niti Baloh sam.

(Od mrtvih je zopet vstal), namreč celjski „nemški“ odvetnik dr. Stepischnegg, kajti oblastni izrek ga je bil pokopal zo celo leto v črni grob brezposelnega postopanja. Našim cenjenim bralcem je gotovo znano, kaj je bilo vzrok in zato je pač popolnoma nepotrebno, da bi zopet pregrevali staro stvar, no, pa kaj hočemo, „štimalo“ ni ekaj. Dr. Stepischnegg je bil začasno „umirovljen“ in videli smo ga, kako je revež nekako žalostno-zamišljeno stopical po celjskih ulicah, noseč svoj klobuk v roki, da se mu ohladi skrbi polna glava. In imel je res skrbi. Kako tudi ne, ko ni bilo zaslužka, in kakor je znano, tudi celjskim Nemcem ne lete pečena piščeta v usta, ako jih ne zaslužijo. Trla ga je huda skrb in kdo bi mu zameril, da je bolj natanko začel študirati bukvice svojih nekdanjih klientov. Hop! Oko mu obstane na imenu dobrega prijatelja — g. Oechsa, katerega je marsikaterikrat branil pred sodiščem, ko so ga tožili Slovenci vsled izzivanja itd. Zraven imena je stala tudi svotica okroglih

400 kronic, kar gotovo ni bilo previsoko računeno. Stepischnegg je rabil denar in pocukal je gospoda Oechsa; ali tu se je grozno opekel, kajti Oechs je trdil, da mu je Stepischnegg „podaril“ ves honorar za zastopanje. Oechs da, Stepischnegg ne, konec prepira je bila pravda. Stepischnegg je tožil Oechsa. Toda leta tudi ni na „prežgani župi“ v Celje priplaval in zato je pripeljal priče dr. Jabornegga in dr. Mravlagga, ki sta potrdila, da je Stepischnegg Oechsu obljubil, da ga bo zastopjal. Tako je ostal Stepischneggu dolg nos in prazen žep. Škandalček je bil to za celjsko nemško „višjo“ družbo in previdno so molčali, da se ne bi kaj izvedelo. „Vahtarca“, ki napiše cele romane o najmalenkostnejši stvari, ako stoji Slovenec pred sodiščem, ni zinila niti besedice o Stepischneggu in Oechsu. Da ste bili stranki slovenski, bi gotovo čitali, n. pr. pod naslovom „Ein ausgehungertes windischer Advokat“, celo storijo o naloženi kazni in drugih takih rečeh. To bi bilo nekaj za „lažnjivkino“ uredništvo, ali stvar se je dogodila med Nemci, in zato je vse dobro. — Imenitna je bila trditev dr. Stepischneggova, da je „contra bonos mores“ podariti odvetniški honorar v takih zadevah, kakor je bila Oechsova. O stvari bomo še tuptam kaj zanimivega poročali.

(„Vahtarca“) je v svoji zadnji številki izpustila med svoje pristaše, katerih je velika večina med našimi spodnještajarskimi c. kr. uradniki, poziv, da naj se čim pridneje uče slovenskega jezika, ali kakor ona pravi, novoslovenščine, kajti samo s tem sredstvom bi se dali „prvaki“ panati, kajti potem bi nemški uradniki prav lahko izhajali med Slovenci. Potem se huduje „vahtarca“ nad odvetniškim shodom v Ljubljani, ki je protestoval proti proslulim kurzom pri mariborskem in celjskem sodišču. O, da, tudi mi ne bi imeli nič proti tem kurzom, ako bi bili v resnici potrebni, ako bi se ne bili ustanovili le zato, da podpirajo lenobo onih nemških gospodkov, ki jih je papa Gleispach odločil za izpodrinjenje slovenskih uradnikov. Da bi pa dobivali kurzovci leta in leta po 200 kronic nagrade, zato da morajo slovenski uradniki mesto njih opravljati njihove posle in se še zraven pustiti terati v prognanstvo, no, tako neumen pač ni noben Slovenec, da bi kaj takega odobral. In če bi ti ljudje vsaj nekoliko znali slovenski, toda bog nas obvaruj te kurzovske sloveščine — človeku se kar želodec obraša, ako tak kurzovec odpre usta, seveda ako ni rojen Slovenec in se ni prodal za par Judeževih grošev Gleispachovemu zistemu kajti tudi takih eksemplarov se dokaj nahaja med našim sodnim uredništvom. In ti ljudje dobivajo tudi nagrado zato, da se uče svojega materinega jezika, katerega boljše znajo kakor uradno nemščino. Tako škandaloznega razmetavanja krvavo zasluženih in težko plačanih davkov pač mi davkoplačevalci ne moremo in nočemo več dopuščati. Zapomnite si to gospod Gleispach in z vami vred vaš celjski nemški „lajbžurnal“!

(Fiasko nemškega „Gehilfenverbanda“.) To nebodigatreba društvo „nemških“ delavcev v Celju je ustanovilo v zvezi z nemškim „Ge

„Ne,“ je odgovorila Arina s težkim vzdihljajem.

„Ko bi te ne bil zaklical, bi bila mogoče zaspala!“ je rekel Gomosov zaničljivo. „Oh, ti...“

„Timofej Petrovič,“ je rekla Arina skoro cvilile „ne huduj se nad menoj! Imej usmiljenje z menoj! Zaradi Krista Te prosim — usmili se! Jaz sem čisto sama! Ti si záme... tako ljub — Ti si mi...“

„Ne tuli, ne delaj se smešne!“ je tolažil Gomosov ihtečo žensko, koje besede so ga malo pomirile. „Molči rajši... če ne...“

In zopet sta čakala minuto za minuto. Minute so potekale, ne da bi kaj prinesle. Slednjič so prodrli solnčni žarki skozi špranje v vratih in so prepregali s svojimi svetlimi trakovi tmino v kleti. Kmalu so zadoneli poleg kleti koraki. Nekdo je prišel do vrat, stal nekaj časa in zopet odšel.

„Rabelj!“ je mrmral Gomosov in pljunil. Zopet čakanje in dušiča tišina.

„Gospod!... usmili se...“, je šepetala Arina.

Nekdo se je priplazil tiho do kleti... Ključavnica je zarožljala in strog glas predstojnikov je zapovedal:

„Gomosov! Primi Arino za roko in pridi vun, pa hitro!...“

„Pojdi vendar!“ je rekel Gomosov polglasno Arina je prišla, povsila glavo in se vstopila poleg njega.

Vrata so se odprla, pred njima je stal predstojnik. Priklonil se je in rekel:

„Častitam novozaročencema! Prosim bližje!... Godba začni!...“

Gomosov je stopil čez prag in obstal, oglušen od neumnega hruma, ki se je začel. Za vratmi so stali Luka, Jagodka in Nikolaj Petrovič.

Luka je tolkel s pestmi na vedro in nekaj rjul; vojak je trobil v svoj rog in Nikolaj Petrovič je kričal z rokama po zraku, napihnil lica in dajal trobenti podobne glasove od sebe.

„Tra! Tra! Tra ra ra!“

(Konec prihodnjič.)

werbebundom" nekako „deutschvölkische Stellenvermittlung" — posredovalnico za službe. „Gehilfenverband" je imel svoje mesečno zborovanje in tu je njegov načelnik bridko, bridko tožil, da se je društvo z ustanovitvijo te posredovalnice grozno vrezalo, kajti niti delavci niti delodajalci se niso brigali zanjo. Ha, ha, gospod Franko Heul, kdo naj se briga zanjo, saj nemške, v resnici nemške delavce v Celju in sploh na Spodnjem Štajarskem lahko na prstih seštejete, saj vendar veste, da so delodajalci, tudi nemški, tako pametni, da imajo rajši v svoji službi Slovenca kakor Nemca, kajti Slovenec je pošten, priden delavec, kar pa o Nemcih, ki prihajajo k nam, ni ravno vedno lahko reči, domačih Nemcev takointako ni, nemčur je pa sploh nezanesljiv. Vrezali ste se pošteno in zato želimo vam pošten „flajšter" in vaši mrtvorjeni in sedaj pokopani posredovalnici pa pomilovalen: naj blago počiva v miru!

(Že dalj časa opazujemo) nekatere mlajše uslužbenke naših eminentno narodnih trgovskih tvrdk, kako dosledno nosijo svojo borno plačico edino le ravno tako eminentno nemškim gostilničarjem v žep. Za danes samo vprašamo te gospode, če jim je znano, da so uslužbeni pri slovenskih tvrdkah, v drugo bomo prinesli njihova imena in pripombo, da naj s morda poiščejo kruha pri nemških tvrdkah, kajti bilo bi vendarle malo preveč, da bi slovenski trgovci imeli v svoji službi ljudi, ki so samo tedaj Slovenci, ko se jih sprejme v službo, pozneje pa javno kažejo svoje nemčursko prepričanje. Niti eden celjski nemški trgovec ne sprejme v svojo službo pomočnika, ako se ne zaveže, da ne bo pohajal slovenskih gostiln, slovenskih prireditelj itd., zakaj bi tudi naši ljudje ne zahtevali istega od svojih uslužbencev za nemške gostilne, prireditve itd. O tej stvari še nismo izpregovorili zadnje besede.

(Smešno je res), kaj se nam spodnještajarskim Slovencem vse šteje v narodno pridobitev. Pred nekaj časom je bil imenovan za potovalnega učitelja vinoreje za Spodnještajarsko g. Fran Goričan. To imenovanje je dalo mariborskemu in celjskemu trobilu vsenemških c. kr. uradnikov dobrodošel povod, da ste zopet padli po „prvaških pisacih", češ da samo ti kriče o zapostavljanju slovenskega naroda, katerega pa sicer vlada vedno le boža. Tako. Ali naj bi se morda nastavljal Nemeč za to službo, da bi ga ljudstvo, s katerim občevati mu je edina naloga, ne bi razumelo? Ali pa naj morda počakamo da se ustanovi kje kak „slovenski kurz" za nemške potovalne učitelje z nagrado 200 kronic? Pa kaj hočemo, saj vemo, da gnojnica smrdi, in „marburgerca" in „vahtarca" ste pisani z gnojnico!

(C. kr. gozdni komisar Franc Donner v Celju) se proti strankam, katere mu ne ugajajo gledé stavljanja kazenskih predlogov in pri občevanju v pisarni, na nečuden način obnaša. Na protest strank zoper obnašanje tega uradnika odgovarja ta dotičnemu s kričečim glasom „In meiner Kanzlei gebe ich den Ton an!" Obžalujemo, da ne pozna ta uradnik boljšega „tona" in svetovali bi mu, da naj gre v sosedne pisarne c. kr. okrajnega glavarstva naučit se boljšega obnašanja omikanih ljudi. Kakor čujemo, se bode pri bodočem zasedanju državnega zbora obširno govorilo o postopanju navedenega c. kr. uradnika.

(Nesreča) se je dogodila v noči med sredo in četrtkom na kolodvoru v Štorah. Ker izmenjavajo med Štorami in Št. Jurjem prage na železniški progi, je med tema postajama železnica za sedaj samo enotirna, kar zelo otežuje veliki promet, ki je proračunan za dvotirno železnico. Služba je za železniške uradnike v takem položaju jako težavna in prav lahko se pripeti, da se prezre kaka malenkost, ki pa ima najhujše posledice. V Štorah službujoči uradnik je malo prezgodaj dal tržaškemu brzovlaku št. 1 znamenje za prosti vhod v postajo. V istem času je privozil tudi dunajski poštni vlak št. 8 v postajo in polom je bil gotov. Večja nesreča se ni pripetila, kajti razun enega vlakovodje ni bil nihče znatnejše poškodovan. Poškodovani pa so bili nekoliko vozovi. Promet je bil dalj časa ustavljen. Najbližji povod te nesreče smo pove-

dali, pač pa je naše mnenje, da glavna krivda ne pada na dotičnega uradnika, pač pa na južno železnico samo, ki v svoji znani skoposti nastavlja le toliko uradnikov, kolikor jih je le najnujnejše potrebnih. Mislimo namreč na progi, kajti pri ravnateljstvu in inšpektoratih jih je toliko, da so drug drugemu na poti. Vse drugače pa je na progi. Vemo za postaje, kjer je po en sam uradnik, ki ima noč in dan službo in samo po dvakrat na mesec po en dan prostega časa. Posebno v takih slučajih, ko se promet popolnoma izpremeni in zahteva najstrožje pažnje, kakor sedaj med Štorami in Št. Jurjem, bi se moralo službovanje popolnoma preurediti. Zato opozarjamo naše državne poslance, da zopet nekoliko podregajo v sršenje gnezdo južne železnice, ki je sicer vsled nekdanjega sklepa državnega zbora nekoliko pomnožila svoje uradno osebje, ali ga pozneje zopet „iz varčnostnih" ozirov skrčila. Seveda sta pa „varčnost" in „varnost" dva pojma, ki se na železnici nikakor ne strinjata. Lepa bi res bila, da bi človek moral, predno se po južni železnici kam pelje, zaradi skoposti slavne železniške uprave napraviti svojo oporoko in tvegati svoje življenje! Proč torej s takimi nemarnostmi!

(Dobrnski nemčurji in — nož.) Daleč so prišli nemškutarji na Dobrni. Sin je svojemu očetu grozil z nožem. Zgodilo se je to 1. novembra v Orozlopi gostilni. Da svet zve ime junaka, zapišemo ga: Franc Gradšnik se imenuje. Po stanu je čevljarski pomočnik pri g. Okroschniku Petru; pred nedavnim časom je bil — fajerberkar. Če je izstopil sam ali so ga izključili, kakor drugod, ne vemo. Morebiti je bil že za dosti „izobražen". Da je nemškutar od nohtov na palcih obeh nog pa do najvišjega lasa, ki mu ga pokriva na levo uho pomaknjen klobuk, se razumeva samo po sebi. Pravijo, da dela samo nemške škornje. Svojemu očetu, ki je vzgojil petero pridnih otrok in — Francelna, je takrat tudi očital, da ga že podpira s — starimi hlačami, na kar je zaslišal izmed gostov klic: „Z novimi pa ga ne moreš, ker jih nimaš." Mi ne gledamo za Francelnom, da bi vedeli, ali nosi stare ali nove hlače, to pa vemo, da je dobil pri tistem prizoru z očetom od gostov lep priimek „smrkovec" in mirno ga je vtaknil v oba žepa svojih hlač, o katerih kako rečeno, ne vemo, ali so bile nove ali stare, dolge ali kratke, široke ali ozke. Sicer pa jo stvar krojačeva, da mu meri hlače in — očetova. Hajl, Franc!

(Iz Ptujca.) Pešizleta v „Majberg" se je udeležila izvenredno število dam in gospodov. Po strežba je bila imenitna; menitna; težko smo ločili od izvrstne vinske kapljice. Prehitro so pretekle res prijetne ure.

(Slovenska zmaga v Oplotnici.) Prošli ponedeljek so se vršile v Oplotnici občinske volitve. Dosedaj je bila občina v nemčurskih rokah. Pri teh volitvah so Slovenci zmagali pravzaprav v vseh treh razredih, ali v prvem se je vsled protipostavne mabinacije nemčurskega županstva, katero je porinilo 2 volilca tebi nič meni nič v 1. razred, moralo žrebat in žreb je odločil za nemčurje. V slovenskih krogih vlada veliko veselje vsled srečno dobljene zmage.

(Pri c. kr. okrajnem finančnem ravnateljstvu v Mariboru) se bode dne 23. t. m. ob 10. uri dopoldne oddale dražbenim potom v najem užitninske naklade na vino, vinski in sadni mošt ter meso za leto 1904, oziroma 1905 in 1906 v sledečih sekcijah: Št. Lorenc nad Mariborom, Polskava, Novacerkev, Ormož Mihovce in Št. Jurij ob Ščavnici. Natančnejši pogoji se izvedo pri c. kr. finančni okrajni direkciji v Mariboru ali pa pri pristoječih okrajnih vodstvih in oddelkih finančne straže.

(Sv. Lenart v Slov. goricah) Tu se je vršil preteklo nedeljo znamenit političen shod. Izmed poslancev je govoril z vsestranskim uspehom Roškar. Nastopilo je več drugih govornikov. Sprejele so se važne resolucije. Podrobnejšega poročila nismo dobili, niti žalibog ne obvestila, da se shod vrši. Sv. Lenart spada s svojo okoličino med najbolj probujene kraje Slov. goric! Naprej!

(Velika nedelja.) O nadučitelju slovenske ljudske šole Košarju se slišijo gorostasne novice. Če je to, kar se pripoveduje, resnično in če

imajo Velikonedelčani v sebi količkaj spoštovanja do samih sebe, potem morajo tega človeka na vsak možni način spraviti proč od Velike nedelje. Ta človek sprejema namreč od dveh s pruskim denarjem vzdržanih društev „Südmarke" in „šulverajna" vsako leto kot njun podkupljenec znatne denarne svote proti obveznosti, velikonedeljsko šolsko mladino prodajati v kremplje nemčurjev, kjer se ta deca podivjači. Košar, ki bi kot nadučitelj imel skrbeti, da njemu izročena, torej velikonedeljska ljudska šola procvita, agitira proti plačilu s pruskim denarjem, da otroci velikonedeljske šole iz domače šole izstopijo v nemčursko šolo v Ormožu, kjer se slovenski otroci vzgojijo za sovražnike svojega materinega jezika. Lani je vsled hujskanja tega nadučitelja prestopilo nad 80, letos pa nad 110 slovenskih otrok iz velikonedeljske v ormoško nemčursko šulferajnsko šolo. Vsled te nečuvno škandalozne agitacije zoper lastno šolo vlada pri vseh Velikonedelčanih zoper Košarja velika nevolja. Treba mu pošteno na prste stopiti.

(Okrajni zastop Ljutomer) Letos so se tu vršile volitve v okrajni zastop. Prvikrat se je otvorila tu kurija takozvanih veleobrtnikov. In v ti so imeli nemčurji večino ter izvolili, devet možicev jih je bilo, celih osem zastopnikov. Slovenci, ki so bili prej virilisti, so prišli v tej skupini ob zastopstvo. Nemčurska trška občina pa ima tudi sedem zastopnikov, (slovenski trg Vržež seveda samo 1) in tako imajo nemčurji v okrajnem zastopu 15 glasov, Slovenci pa 17, (kmetске občine 8, veleposestvo 8). V svoji predrznosti so nemčurji zahtevali mesto podnačelnika, kateri račun so Slovenci energično prekrižali. V okrajni odbor so izvoljeni sledeči gg. načelnik Ivan Kukovec, veleposestnik, za odbor-nike Josip Mursa, Franc Seršen (Veržež), Jože Strasser (edini Nemeč), Anton Misja, Anton Božič, dr. Karol Chloupek.

Društveno gibanje.

(Podporno društvo organistov s sedežem v Celju) vabi k svojemu občnemu zboru, ki se vrši dne 17. nov. t. l. ob enajsti uri dopoldne v dvorani „Narodnega doma" v Mariboru. Vspored: 1) Ogovor predsednika 2) Poročilo tajnika. 3) Poročilo blagajnika. 4) Volitev novega odbora in dveh nadzornikov. 5) Slučajnosti. V zvezi z občnim zborom bere se ob deseti uri dopoldne slovesna sv. maša v stolni cerkvi, pri kateri poje iz prijaznosti stolni pevski zbor. K mnogobrojni udeležbi vabi uljudno Odbor.

(Šaleško učit. društvo) zboruje v nedeljo, 15. t. m. ob eni uri popoldne v Šoštanjju. Tovarishi in tovarišice, pridite polnoštevilno!

(„Bralno društvo" v Pišecah) vabi na drug občni zbor, ki se vrši dne 22. listopada po § 7. lit c. društvenih pravil ob pol devetih predpoldne v tukajšnjem šolskem poslopju v Pišecah, pri katerem se bode sklepalo ob vsakem številu udov. Dnevni red je: Razni predlogi in nasveti. K obilni udeležbi vabi predsedništvo.

(Gornjeradgonsko kmet. bral. društvo) priredi dne 22. t. m. veselico v gostilni g. Škrleca z mnogovrstnim sporedom! Vabimo torej domačine in drage nam sosede k obilni udeležbi!

Odbor.

(Akad. tehn. društvo „Triglav v Gradcu) je izvolilo na svojem II rednem občnem zboru, dne 4. novembra 1903 v „Hotelu Schimmel", za zimski tečaj 190/4. sledeči odbor: Predsednik: phil. Ivan Janc; podpredsednik: phil. Ljudmil Hauptmann; tajnik: iur. Milko Krajnc; blagajnik: iur. Aleksander Hrašovec; knjižničar: phil. Davorin Volavšek; gospodar: iur. Fran Kovča; odb. namestnik: tehn. Milan Kurent. Preglednika: phil. Ivan Hacin, tehn. Ivan Benigar. Častni sod: iur. F. Lašič, iur. Fr. Pichler, iur. Fr. Fr. Pezdič, iur. L. Hibelberger, phil. I. Masten.

(Akad. podružnica sv. Cirila in Metoda v Gradcu) priredi v nedeljo, dne 15. t. m. ob enajsti dopoldne v prostorih akad. tehn. društva „Triglav" svojo I. redno občno zborovanje v društvenem letu 1903/4. Dnevni red: 1) Poročilo odboro. 2) Volitve. 3) Slučajnosti.

(Vabilo) na zabavni večer, katerega priredi izvenakademična podružnica sv. Cirila in Metoda v Gradcu s prijaznim sodelovanjem tam-

burškega in pevskega zboru društva „Naprej“ v sredo, dne 18. novembra 1903. Na sporedu je petje, tamburanje, prosta zabava in ples. Začetek ob osmi uri zvečer. Lokal: Steinfelder Bierhalle. Vstopnina za osebo 1 K, za obitelj (3 osebe) 2 K, za dijake 60 vin. Z ozirom na dobrodelni namen se preplačila hvaležno sprejemajo.

Odbor. (Radeški diletantje) prirede na „Martinovo nedeljo, dne 15. t. m. v dvorani „Narodnega doma“ v Radečah ob pol osmi zvečer veselico z naslednim sporedom: „Bratranec“, burka v enem dejanju češki spisal J. Štolba, preložil Fr. Gestrin; 2) „Eno uro doktor“ veseloigra v enem dejanju za slov. oder priredil † Alešovec. 3) Srečolov in prosta zabava. Velečislano občinstvo se uljudno vabi, da se v obilnem številu odzove povabilu

(Podporno društvo za slovenske visoke šolce na Dunaju) vabi k XV. občnemu zboru, ki bode dne 14. novembra t. l. v dvorani „Slovenske Besede“ na Dunaju, I, Bräunerstrasse 7, I. nadstropje. Začetek ob šestih zvečer. — Dnevni red: 1. Nagovor g. predsednika; 2. poročilo g. tajnika; 3. poročilo g. blagajnika; 4. poročilo gg. preglednikov; 5. volitve; 6. slučajnosti. Odbor se usoja z ozirom na to, da je društvo preprečno zaradi zelo slabih gmotnih razmer na Dunaju se učečih naših akademikov, katerih število leto za letom narašča, k temu občnemu zboru posebej vabiti s prošnjo, da se blagovoli gotovo udeležiti in društvu kot član pristopiti s primernim zneskom vsak, komur je le količkaj mogoče.

Dopisi.

Od Bolske. Neizprosna smrt posegla je zdaj tudi v vrste tukajšnjega učiteljstva ter nam ugrabila enega naših najbolj vnetih sotrudnikov, gosp. Valentina Jarca, nadučitelja v Braslovčah. Preteklo je komaj tri leta, odkar smo položili njegovo nadebudno hčerko, absolvirano učiteljsko kandidatinjo, v hladni grob. Zdaj pa se je tudi sam preselil v boljšo domovino, da se tam združi s svojo ljubljeno Milko. Ž njim je izgubila znova bridko zadeta rodbina nad vse skrbnega očeta, braslovška mladina vestnega in požrtvovalnega vzgojitelja, učiteljstvo blagega in milega tovariša, slovenski narodič pa vernega svojega sina. Po pravici povdarjal je č. g. katehet braslovške šole v svojem nagrobnem govoru, da je bil pokojnik mož dela in marljivosti. Trudil se je neumorno v prid učeče se mladine ne le v šoli, marveč tudi izven iste. Dokaz temu so mnogi prejšnji letniki „Popotnika“ in „Vrtca“, kjer je priobčeval svoje spise razne vsebine. Posebno je bil kot metodik slovničnega pouka na dobrem glasu. Rodil se je leta 1844. v Št. Juriju pri Kranju, šolal se je v Ljubljani, učiteljeval pa najprej v Rajhenburgu, pozneje v Št. Juriju ob juž. žel., naposled pa zadnjih 12 let v Braslovčah. Povsod so ga spoštovali in čislali. Bil je sploh učitelj z dušo in telesom. Najbolj srečnega se je čutil v družbi tedaj, če se je govorilo o šoli. Nikoli mu niso bile stopinje pretežavne, ako je bilo treba pohiteti v kolo svojih stanovskih tovarišev, kjer so se razpravljale šolske zadeve. Kako se je radoval vsakega napredka na šolskem polju. Nič ni želel bolj iskreno, nego da bi čakal trenutka ko bodo tudi Braslovčane imele novo dostojno šolsko poslopje. A ni mu bilo usojeno. Stavba novega šolskega poslopja v Braslovčah se je pričela, dragi Valentin pa se je poslovil za vedno od nas

Kako priljubljen je bil pokojnik pri vseh slojevih prebivalstva, svedočil je njegov pogreb, ki se je vršil v soboto, dne 6. listopada ob 3 uri popoldne ob jako številni udeležbi. Osebito častno so bili zastopani njegovi stanovski tovariši in tovarišice, katerih smo našli nad štiri deset. Braslovški pevci so kaj lepo zapeli najprej pred hišo žalosti in potem ob odprtem grobu pretresljive žalostinke. Lepa hvala jim na tem kakor poprej omenjenemu čast gospodu za v srce segajoči nagovor. Skoraj nobeno oko ni ostalo suho, ko so turobni akordi in ginljive besede govornikove oznanjevale tužno vest, da je nehalo biti očetovsko srce blagega mladino ljuba. Potrtim srcem smo se vračali proti domu

v svesti si, da bomo tudi mi ob vsaki priliki v našem krogu bridko pogrešali dragega pokojnika. Obraniti pa ga hočemo trajno v blagem spominu.

— a
Od Drave. Pripeljavši se nedavno iz Središča na Vitan, zagledal sem tamkaj novo z Vitana k Sv. Bolfenku pri Središču vodečo cesto, in da si jo še bolj ogledam in se bolj uverim o njeni kakovosti, peljal sem se nalašč k Sv. Bolfenku in od ondot po prav slabi cesti v Ljutomer. Dne 15. m. m. je domači gospod župnik to cesto blagoslovil.

Pri Sv. Bolfenku je bil slavvolok z napisom:

„Kaplja sladka
pivcem diši,
cesta gladka
nas veseli.“

Na Vitanu pa je bil na slavoloku napis:

„Nova steza,
krepka zveza
v daleki svet
širi promet.“

Že rano v jutru so se dne 15. oktobra t. l. slišali topiči s prijaznega hriba, katerih glas je po bližnji okolici veselo odmeval. Popoldne se je zbralo več stotin ljudstva in po kratkem, jedrnatem govoru je župnik novo cesto blagoslovil. Po blagoslovu so šli udeleženci v gostilno Galiča, kjer ima bralno društvo „Lipa“ svoje časnike. Godci, večinoma središki župljani so veselo piskali, a vmes so pevci, večinoma učitelji, katero zapeli. Med govorniki se je prvi oglašil domači nadučitelj g. E. Slanc, za njim je govoril g. dr. Omulec načelnik okrajnega zastopa. Cesta se je čelala pod nadzorstvom g. Fr. Z., župana v Vodrančah, katerega ta slavnost ni malo stala; dal je namreč vino in ščetinca, da so se gostje malo podkožili; premožnejše gospodinje pa so poslale perjad, sir, vrhje itd. Hvala lepa vsem, kateri so kaj pomagali. Sedaj bi še bilo želeli, da se sčasoma ta cesta nadaljuje po Kogu, Gomili ter se spoji v Hrmancih z iz Središča v Ljutomer vodečo okrajno cesto, kar bi vinskim kupcem zelo ugajalo.

Narodno-gospodarske novice.

Jabolčnik in hruškovec.

(Piše Iv. Vuk.)
(Konec.)

Da pa bomo imeli zelo dober sadjevec, pridenimo mu zdrave vinske drože, da na njih povre. Te drože se pa morajo dodati takoj, ko smo mošt iztisnili. Po vinskih drožah se sadjevec zelo požlahtni in dobi nekoliko vinski okus. Tu pa tam so začeli devati tudi sladkor v mošt. Pridjati se pa sme samo le beli sladkor, ker vsak drug ima v sebi nekake škodljive tvarine. O sladkorja je namreč odvisno, kak bo sadjevec; je mnogo sladkorja, bo tudi mnogo alkohola, ker iz sladkorja se pri vrenju dela alkohol. In ta da moč moštu in stori vino stanovitno. Čim več se torej dene sladkorja, tem boljša bo pijača. Na 1 hl vzamejo navadno 2—4 kg. Za zboljšanje sadjevca imamo še več sredstev, kakor kutina, katera da pjači zelo fin duh ali buket. Kako se ravna in dela z drugimi sredstvi, n. pr. če hočemo napraviti medov sadjevec tudi izvrstna pijača itd., čitaj knjigo Mohorjeve družbe A. Kosija „Umni kletar“.

Ali naj prilijemo sadjevcu vode ali ne, je stvar dotičnika, ker so razni kletarji raznega mnenja. Eni so za, drugi zoper. Oboje pa ima dobre in slabe lastnosti. Kjer je mošt pregost se ne čisti rad ali zelo težko, je dobro, da se primeša nekoliko vode. S tem se pa škoduje kakovosti mošta. Kdor pa hoče prodati mošt, ta naj ne vlija vode vanj. In če je prihl, naj razločno kupcu pove, ker lahko zapade kazni

Važnejša reč pa je pretakanje sadjevca. Tukaj se sadjevcu godi mnogokrat krivica, ker so nekateri mnenja, da je sadjevec boljši, čim dalje leži na drožeh. Temu pa moram odločno ugovarjati.

Drože, ki so se vsedle k tlom, nimajo nič v sebi, kar bi izboljševalo sadjevec. Ker obstoje drože iz glivic, ki žve in mrjejo kakor vsaka živa bitja, je prav neumno, pustiti pijačo na drožeh. Ko so drože ali kvasne glivice izpolnile svoje delo, t. j. da so izpremenile sladkor v alkohol in ogljenčevo kislino, so si tudi pripravile smrt. Alkohol je najvišji sovražnik živim bitjem,

in tako nežne rastline, kakor so kvasne glive, umrjejo, kakor hitro je zadostna množina sladkorja izpremenjena v alkohol. In po smrti začne vsako telo razpadati in gnjiti, in tako tudi te glivice. S tem da se tedaj pusti pijača na drožeh, ko so že začele razpadati in še dalje, se samo škoduje. Zato pa je treba pretakati, kakor hitro opazimo, da je sadni mošt postal nekoliko čist. Morda mi bo ugovarjal ta ali oni, da je slišal da v alkoholu telesa ne razpadajo. In to je tudi res. Vendar se mora pomisliti, da v sadjevcu, niti v najboljšem vinu ni toliko alkohola, da bi varoval drože razpadanja. Nekaj časa že varuje, vendar ne dolgo, ker prodira od vseh strani zrak v sadje k drožam.

Pretakanje sadjevca se vrši, kakor je pač vrel, v mesecu novembru ali decembru. Sedaj je treba zopet paziti, da pride v čist sod in da je vedno poln. Mošt odslej mirno vre in temu se pravi „zorenje“ sadnega vina. Sadjevec se navadno samo enkrat pretoči. Če pa ga imamo več, da postane dve, tri leta star, se pa mora jeseni zopet pretočiti, pa tako, da ne pride z zrakom veliko v dotiko, ker tako izgubi preveč ogljenčeve kisline in postane prazen. Vobče so pa mladi enoletni sadjevci bolj priljubljeni, kakor starina, ki ni več tako sveža, prijetna in osvežujoča. Da pa se starina ohrani kolikor mogoče sveža naj se shranjuje v hladnih kletih in v velikih sodih. To pa zato, ker v velikih sodih ne pride pijača tako z zrakom v dotiko, kakor v manjših. En primer: v sodu, ki drži pet polovnjakov, ne pride vino ali sadjevec tako z zrakom v dotiko, kakor če bi imeli pet polovnjakov posebej. Kdor pa hoče imeti stari sadjevec, pa tudi novi še bolj svež in bogat na ogljen. kislino (CO₂) naj mu je pridene.

Napake in bolezni sadjevca (bersa, cik, itd.) se zabranjujejo in popravljajo istotako kakor pri vinu. Da se sadjevec ne „užge“, kakor pravijo, naj bo v hladni kleti. Če pa se je že začel užgati, pa je najbolje, da se hitro uporabi.

Prigodi se tudi, da vsled prehladne kleti sadjevec še ni zavrel in se tedaj tudi noče sčistiti. Da se prepričamo, je li to vzrok, da je sadjevec moten, nalijmo mošt v steklenico, dosta vimo 1—2 žlici sladkorja in dodamo majhen košček svežega kvasa. Te denimo v toplo sobo. Ako začne vreti, je znamenje, da je radi nepopolnega vrenja moten. V tem slučaju spravimo ves sadjevec v bolj topal prostor (13—16° R). Drugače se še mošt čisti z želatino in drugimi rečmi, kakor vino.

Druge slovenske novice.

(Božične počitnice na kranjskih ljudskih šolah) so vsled sklepa deželnega šolskega sveta zelo prikrašane. Tudi med letom se je odvzelo nekaj prostih dni, tako celo dan sv. Alojzija. Sedaj je vložilo slovensko učiteljsko društvo pri deželnem šolskem svetu prošnjo, naj se zopet uvedejo božične počitnice, kakoršne so bile do lanskega leta v navadi. In res, zakaj bi se uči teljem in učencem jemalo še ono malo prostega časa, kar so ga imeli. V takih razmerah je pač težko učitelju z veseljem vršiti svojo službo, ko vidi, da se na vse prej gleda, samo ne na njega.

(Voznika ustrelil mesto zajca.) Blizu Marjana na Goriškem sta prošlo sobota lovila dva lovca. Trdo ob cesti sta splašila zajca in eden izmed nju je streljal ter zadel nekega voznika ki se je ravno pripeljal po cesti. Voznik je dobil več svinčenih zrn v glavo. Ranjeno mu je bilo tudi eno oko.

(Izpremembe na notarskih mestih.) Za notarja v Kanalu na Primorskem je imenovan notarski kandidat dr. Ferdinand Terkuč, dosedanja kanalski notar g. Artur Lokar bo najbrž premeščen v Ajdovščino. dosedanji ajdovski notar g. Pascoletto pa v Gorico na mesto umrlega g. Josipa Kavčiča. G. Aleksander Hudovernik, dosedaj v Kostanjevici na Dolenjskem, pride v Ljubljano, na njegovo mesto pa notar g. Matija Hafner iz Radeč.

(Slovenska mestna ljudska šola v Gorici) stane mesto res lepo svotico. Od leta 1896. ko se je odločila za slovensko šolo nekdanja vojašnica, stane ta šola goriško mesto že celih 56 728 K, ali učenca do danes še ni bilo niti

enega v tej šoli, ker Slovenci niso tako neumni, da bi pošiljali svoje otroke v zaduhle prostore nekdanje vojašnice, ki niso bili sposobni za vojašnico, za šolo naj bi pa bili. Gospoda na mestnem magistratu v Gorici se bo pač morala ne koliko premisliti, kajti vsota je res velikanska, ali kaj, nastavljeni učitelji morajo dobivati plačo, če pride kak otrok v šolo ali pa ne.

(Nemški listi) prinašajo grozno vest, da je odvetnik dr. Prevc vložil pri sodišču v Brežah na Koroškem slovensko tožbo. Sodišče tožbe ni sprejelo, češ, da je brežki okraj enojezičen, nemški.

(Ljudska šola v Lješah pri Prevaljah) je res prava specijaliteta ljudske šole. Učitelj in učiteljica ne znata niti besedice slovenski, otroci pa niti besedice nemški. Ako se hočejo sporazumeti si kažejo s prsti kakor mutci. Ako se komu meša, se gotovo slavnemu koroškemu deželnemu šolskemu svetu, ki v svojem sovraštvu do vsega, kar je slovensko, na tak način krši ustavne pravice slovenskega naroda.

(Tržaška „Edinost“) začne s 15. t. m. izhajati vsak dan, kakor drugi veliki dnevnik, tudi ob nedeljah. List bo izšel vsak dan zjutraj in ga bo imela večina tudi zunanjih naročnikov že dopoldne. Cena listu se vsled pomnoženja izdaj ne bo zvišala. To je lep napredek. Listu želimo najboljših uspehov!

Politični pregled.

(Štajarski deželni zbor.) Volilna reforma je torej sprejeta, seveda ne takšna, kakoršno so si želeli naši poslanci, temveč takšna, kakoršno so dovolili nemški nacionalci in veleposestniki. Manjšina je umaknila svoj predlog in sprejet je bil potem enoglasno predlog večine. Določili so se volilni okraji za novih osem mandatov četrte kurije. Pet poslancev dobi Gornja in Srednja Štajarska, trije poslanci so odločeni za slovenski del dežele in sicer eden za okraje Radgona, Cmurek, Arnož, Arvež, Marenberg, Maribor, Slovenska Bistrica; drugi za okraje Celje, Vransko, Gornjigrad, Laško, Šoštanj, Konjice, Slov. gradec; tretji za okraje Šmarje, Brežice, Kozje, Savnica, Ljutomer, Ptuj, Ormož, Št. Lenart, Rogatec in Gornja Radgona. Kakor je izprevideti iz razdelitve teh treh mandatov po okrajih, sta Slovencem gotova le dva mandata, tretji bo nemški. Za danes smo priobčili to le v kratko, prihodnjič priobčimo svoje mnenje obširnejše. — Deželni zbor je nadalje sklenil na predlog poslanca dr. Dačkota v včerajšnji seji, da se naroči deželni odbor, da naj v zadevi razširjenja železniškega predora na Lavi pri Celju pri km 1-980 velenjske železnice, posveti posebno pozornost, da se v predlogu omenjeni nedostatek, ki leto za letom povzroča preplavljenje vasi Lave čim prej odpravi.

(Spodjeavstrijski deželni zbor) je sprejel protestni predlog deželnokulturnega odseka, proti vsakemu, tudi samo provizoričnemu podaljšanju sedanje trgovinske pogodbe z Italijo, ako bi se nameravalo pridržati dosedanje vnsko klavzulo, če bi se tudi uvozna kaj povišala. Zbornica pozivlja vlado da v slučaju provizorija ostane pri uvoznini 48 kron.

(Državni zbor) se snide torej dne 17. t. m. V prvem zasedanju bo predložil finančni minister proračun za leto 1904. Proračun za prihodaje leto se bo že predložil zbornici, a proračunski odsek še ni niti pričel s posvetovanjem o proračunu za l. 1903. Vsi dosedanja provizorija so izdani na temelju § 14.

(V ogrskem državnem zboru) je opozicija zopet začela kazati zobe ministrskemu predsedniku. Sedaj je na dnevnem redu debata o vladinem programu. V včerajšnji seji je predlagal ministrski predsednik, da naj bi se dala vojaška predloga na dnevni red, kar je vzbudilo v opoziciji grozno razburjenje. Opozicija hoče preprečiti z dolgotrajnimi govori, da bi se ugodilo ministrskemu predsedniku. Ob 11 uri ponoči je bila še zbornica zbrana. Ministrski predsednik je izjavil, da bo v kljub temu za danes ob 10 uri dopoldne zahteval sejo.

(Avstrija na Balkanu) Kakor poroča zadržski „Narodni List“ iz zanesljivega vira, se delajo v Bosni priprave, iz katerih bi se dalo sklepati, da namerava Avstrija v prihodnji po-

mladi okupirati Novi Pazar. Pri kontrolnih shodih so popraševali rezerviste, kateri so zmožni albanščine. Z zidanjem železnice iz Sarajeva proti vzhodu in jugu se tudi zelo podvzivajo.

(Srbski kralj Peter) se je hotel dati zavarovati, ali dolgo časa ni hotela nobena zavarovalnica sprejeti zavarovanja. Sedaj poročajo iz Beograda, da se je javilo nekaj zavarovalnic, ki hočejo zavarovati kraljevo življenje, ali zahtevajo za en milijon zavarovalnine 100.000 frankov premije.

(Iz Macedonije) poročajo, da se Albanci upirajo proizvodbi nameravanih reform. Živine, ki so jo odvzeli krščanskemu prebivalstvu, nočejo vrniti. Sklicali so skupščino poglavarjev, na kateri se je sklenilo, da se reforme morajo na vsak način preprečiti. Vse je mogoče, da turška vlada sama podpira to gibanje, kajti nikomur niso reforme tako nevšečne, kakor turški vladi sami.

(V Italiji) se je komaj posrečilo Giolittiju sestaviti novo ministrstvo, a že ga pozivljajo celo službeni listi, da naj odstopi. Dolgega življenja pač ne bo imelo to ministrstvo.

(Nemški cesar) se je pred kratkim dal operirati v grlu. Kakor je znano, je tuči njegov oče umrl na bolezni v grlu.

Književnost in umetnost.

(Nova skladba.) Ravnokar je izdal g. Anton Foerster slovensko mašo v čast svete Cecilije za mešan zbor s samospevi z orgljami op. 82. Cena 1 K. Skladba ima 6 raznih napevov in sicer: Vstop, Slava, Svät. Jagne božje in konec, kot ofertorij št. 3. je skladatelj mojstrsko vglasbil pesem „Sveta Cecilija“ za alt in sopran solo, z dvakratnim vpletom četverglasnega mešanega zbora. Skladba napravi dober vtis, ako jo solistinje in zbor s čutom predavajo. Imenovana pesem se zamore popevati tudi izven službe božje n. p. pri nabožnih koncertih, kajti vsled lahkega ritma, gladko tekoče melodije, koja se vzpne trikrat do a, ne bode tudi manj izvežba nim pevcem povzročevala nikakih težav. Pri solopartijah naj se spremljevanje na orglah ali harmoniju kolikor mogoče vezano, tiho in nežno izvaja. Enakih umotvorov se med Slovenci še zelo malo nabaja, zato bode skladba dobro došla.

Karol Bervar.

Centralna posojilnica slovenska v Krškem ima v četrtek, dne 26. t. m. popoldne ob 3. uri v svoji pisarni (459)

izvenredni občni zbor

s sledečim dnevnim redom: 1. prememba pravil, 2. nasveti.

Učenec

poštenih staršev s primerno šolsko izobrazbo sprejme se takoj v trgovini **D. Hribarja** v Celju.

Gostilna hotel „Narodni dom“

(458) 3-1 v Radečah

Je vsled preselitve gostilničarja v Ljubljano za oddati pod jako ugodnimi pogoji na račun ali v najem s 1. decembrom 1903. Več se izve pri okrajni posojilnici v Radečah.

(457) *Med. univ.* 3-1

dr. Vid Červinka

c. in kr. polkovni zdravnik v rezervi, bivši sekundarij bolnic v Innomostu, na Dunaju in v Pragi ordinira kot okrožni, sodnijski in blagajnični zdravnik vsak dan

v Braslovčah št. 15

F. Sever, trgovec v Karlovcu kupuje

jabolka in hruške

najboljših vrst. — Ponudbe s cenami se naj pošiljajo njemu v Karlovec. (456) 1

Učenca

s primerno šolsko izobrazbo, sprejme takoj tiskarna **D. Hribarja** v Celju.

(447) 3-3

Stenograf

— začetnik — zmožen slovenske stenografije, išče službe. Naslov pove uredništvo tega lista.

Učenka

katera ima veselje se izučiti za prodajalko v trgovini z mešanim blagom se sprejme takoj pri

FRANCU SENICI

(449) 2-2 Motnik (Kranjsko).

Pritlično drevje

raznih, pripoznano najboljših vrst (jablane: rambuz, ananas, lepi boskóp, bobovec, karmelitovec, rumeni cvetač (bellefleur), beli astrakan itd.; hruške: klerževka, dilovka, angulemka, zimska dekanka, kongresovka, lujizovka, lesnatka, Olivier de Serres itd.) za brajde in prostostoječe nasade in

cepljeno trsje

(debeli ali laški rilček (rizling), moslavino, zeleni veltinec, mušket, beli burgundec, traminec, silvanec, rdečo žlahtnino) ima napredaj

M. CILENŠEK

profesor v Ptuj.

Izplačujoče se postransko opravilo

brez posebnega truda in izgube časa najdejo spoštovane osebe vsakega stanu in povsod s prevzetjem zastopa avstrijske družbe prve vrste, ki sprejema „zavarovanja proti požaru, steklu, proti škodi pri prevažanju, proti tatvini po vrlomu in življenja“. — Ponudbe pod „1798“, Gradec, poste restante.

Vajenca

ki ima zmožnost in veselje do risanja ter zna slovensko in nekoliko nemško, sprejme takoj

Viljem Pick

lastnik fotograf. atelje-ja „Apolon“ („pri Kroni“) v Celju, prej asistent c. in kr. dvor. fotografa **C. Pietznerja**. (443) 4

(269) *Cena vžigalic:* 13-10

1. orig. zabojev s 500 zavitki (normal) K 48 — franko Ljubljana, 2% popusta.

Iv. Perdan, Ljubljana.

Iv. Perdan, Ljubljana.

1. orig. zabojev s 500 zavitki (Flaming) K 52 — franko Ljubljana, 2% popusta.

Lepo meblowana mesečna soba

prav topla, s separatnim vhodom, je za oddati
s 1. decembrom.

Natančneje pove upravništvo „Domovine“.

Naznanilo.

Naročevanje američanskih trt proti plačilu iz
združenih državnih in deželnih trtnic za leto
1903/1904.

Dežela Štajarska odda spomladi leta 1904
sledede množine američanskih trt proti plačilu
pod snodati naznačenim pogojem:

I. 280 000 komadov požlahtnjenih trt (ve
činoma šipon, laski rizlec, beli burgundec, mali
rizlec, muškati) na Riparia portalis, Solonis in
Rupestris monticola

2. 500 000 komadov korečnjakov Riparia
portalis, Solonis in Rupestris monticola

3. Večje število ključev omenjenih treh vrst.
Cene trtam za 1000 komadov so sledeče:
I. Požlahtnjene trte za premožne posestnike
240 K, za ostale posestnike 160 K.

II. Američanski korečnjaki za premožne
posestnike 20 K, za ostale posestnike 10 K.

III. Ključi 6 K.

Pri naročbah več kot 1000 komadov po-
žlahtnjenih trt, 4000 korečnjakov ali ključev po
eni stranki si pridržujemo pravico, da zahtevano
množino z ozirom na obče stanje naročb pri-
merno reduciramo.

Naročujejo naj se te trte naravnost pri
deželnem odboru ali pa po občinskih uradih, pri
katerih so v ta namen posebne naročevalne pole
na razpolago.

Občinska predstojništva morajo izpolnjene
pole takoj priposlati deželnemu odboru.

Naročbe se bodo izvrševale v onem
redu, v katerem prihajajo. Vsak naroč-
nik dobi zaželjene vrste, dokler jih bo
kaj v zalogi.

Trte se oddajajo samo štajarskim posest-
nikom in morajo torej tudi one stranke, ki na-
roče trte neposredno pri deželnem odboru, pri-
ložiti naročbi potrdilo svoje občine, da imajo
vinograd v oni občini. Kupčevalci so pri dobavi
omenjenih trt izključeni.

Cene so proračunane za blago v trtnici in se
mora kupnina plačati pri prevzetju trt, oziroma,
ako se blago pošlje z železnico, se kupnina s
prevoznimi in drugimi stroški v isti višini, kakor
stane odpošiljalca, povzame.

Pri vsaki naročbi naj se natanko doda:
1. Ime, bivališče in stan naročnika; 2. davčna
občina, v kateri leži vinograd; 3. zahtevana
vrsta trt; 4. zadnja železnična ali poštna postaja,
kamor naj se trte pošljejo.

Ako je zaželjena vrsta že razprodana ali
je ni več v zadostni množini, se nadomesti z
drugo podobno.

Trte naj po mogočnosti prevzamejo naroč-
niki sami, ali pa če se pošljejo po železnici, naj
jih takoj po sprejetju pregledajo.

Pritožbe naj se odpošljejo takoj vodstvu
trtnice. Na poznejše pritožbe se ne bo oziralo.

Gradec, meseca oktobra 1903.

Iz štajarskega deželnega odbora

(442) 2-2

Edmund grof Attems.

Salvator-balzam

(Liquor-aromatic)

Najuspešnejše domače sredstvo pri
trganju (migreni), zobobolu, glavobolu,
pri krču in raznih želočnih in črevnih
bolezni; ozdravi maternico, krepi vid
in je v vsakem pogledu univerzalno
domače zdravilo prve vrste.

Cena zavoju 12 stekleničic z navodilom
5 kron, če se denar naprej pošlje na
spodnji naslov.

KAŠELJ

ozdravi hitro in temeljito že od nekdanj
znano domače zdravilo

trpotčev sok.

Cena stekleničici z navodilom in poš-
tino vred, ako se denar naprej pošlje,
2 kroni 40 vinarjev.

Naslov za naročbe: (400) 24-5

Fr. Riedl-na lekarna pri Salvatorju
v Varaždinu šte. 104.

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kapljice se uporabljajo za
notranje in zunanje bolezni. Učinkujejo nedosegljivo in spaso-
nosno pri boleznih na želodcu, ublažujejo katar, urejujejo izmečke
in odpravijo nadubo, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo
in prebavo, čistijo kri in čreva. Delujejo izborno proti hripavosti
prehlajenju. Lečijo vse bolezni najetih in slezih ter kóliko in
ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico. Te kapljice so naj-
boljše sredstvo proti bolezni na maternici in modromu in raditega
ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmetski hiši.

Naročuje se edin. in točno le pod naslovom: MESTNA LEKARNA
ZAGREB, Gornji grad št. 25, poleg cerkve sv. Marka — Denar se
pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstorica se ne pošilja
Cena je naslednja in sicer franko dostavljena na pošto:

1 ducat (12 stekl.)	- - 4 K
3 ducati (36 „)	- - 11 „
5 ducat. (60 „)	- - 17 „
10 ducat. (120 „)	- - 32 „

Mestna lekarna

Zagreb

Markov trg št 36.

Ustanovljena leta 1360.

(394) 10-7

TRGOVINA S
steklom in porcelanom

IVAN KOVAČIČ

prej Avg. Jeloutschan

RADGOŃA

Dolge ulice šte. 47.

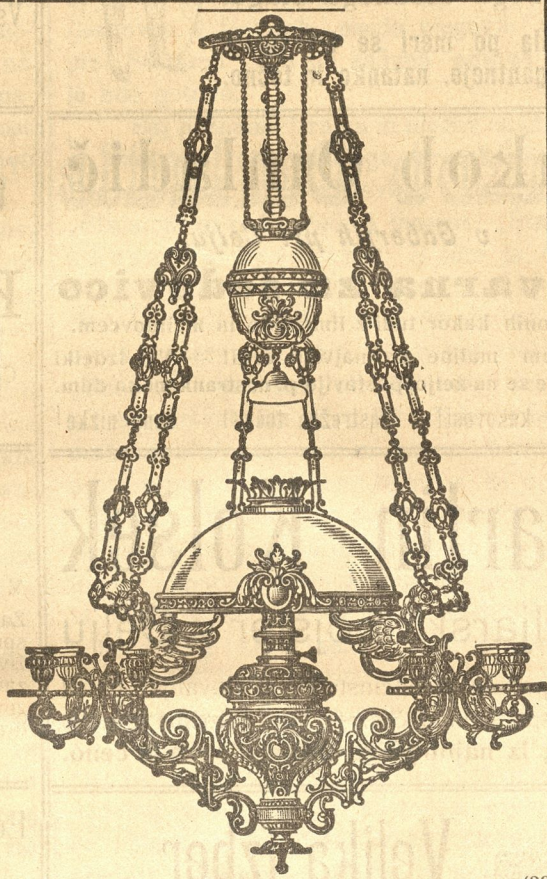
Priporoča svojo veliko zalogo stekla,
porcelana in vsakovrstno v steklarsko
stroko spadajoče blago: steklenice in
posodo za gostilničarje in domačo rabo;
šipe za okna, ogledala, okvirje za po-
dobe itd.

Različni krasni pred-
meti, jako primerni za
darila.

Le: a izbera igrač za
otroke po niski ceni.

Postrežba točna in solidna!

Steklarska dela vsake vrste
pri cerkvah in zasebnih poslopih
se izvršujejo po najnižji ceni.

(393) 5-3

Vizitnice priporoča tiskarna D. Hribarja v Celju.

Tomazhevo žlindro

najboljše gnojilo za travnike in vinograde, kupujte
v trgovini z železnino

„Merkur“, P. Majdič, Celje.

Navod za uporabo se pošilja na zahtevo zastonj.

SVOJI K SVOJIM!

Narodni trgovci in obrtniki, katere priporoča slavnemu občinstvu slovensko obrtno društvo v Celju:

Josip Hočevnar

trgovina z modnimi oblekami in konfekcijami za gospode in dečke
CELJE, Kolodvorske ulice šte. 5

priporoča za jesensko in zimsko sezono svojo bogato zalogo izgotovljenih oblek za gospode in dečke, kakor tudi športne suknje, površnike in haveloke po najnižjih cenah.

Bogata izber tu- in inozemskega modnega blaga.

Naročila po meri se izvršujejo najelegantneje, natanko in točno.

Rafael Salmič

trgovina z urami, zlatino in optičnimi predmeti
v Celju v Narodnem domu.

Največja zaloga zlatih, tula-, srebrnih in nikelnastih žepnih ur. Jako primerna darila v zlatu in srebru, verižice, uhani, zapestnice, priveski, svetinje, amuleti itd. Žlice, noži, vilice, tabatière, nastavki za slike, sadje, cvetlice itd. v pristnem in novem srebru. — Zaloga optičnih predmetov. — Velika izber stenskih ur, budilk itd. najnovejših in najboljših. Vse po najnižjih konkurenčnih cenah.

Vsa popravila se izvršujejo ceno in zanesljivo.

Postrežba točna in solidna!

IVAN REBEK

stavnbi in umetni ključalničar
CELJE, Poljske ulice šte. 14.

- izvršuje vsa v
- njegovo stroko
- spadajoča
- dela, kakor
- železne ograje
- in vrata, - - -
- - - štedilnike,
- vodovode - - -
- vodnjake itd.

❁ Vse po najnižjih cenah! ❁

Jakob Omladič

v Gaberjih pri Celju.

Tovarna za sodovico

v sifonih kakor tudi z limonado in malinovcem.
Kupujem maline po najvišji ceni! — Vsi izdelki tovarne se na željo postavijo p. n. strankam na dom.
Izborna kakovost! Postrežba točna! Cene nizke!

Martin Kolšek

čevljarski mojster v Celju

se priporoča sl. občinstvu v izdelovanje obuval za gospode in dečke. — Vsa naročila izvršuje točno, iz najboljšega usnja, dobro in cenó.

Velika trgovina
tu- in inozemskega manufakturnega blaga
na debelo in na drobno

KAROL VANIČ

'Narodni dom' v Celju 'Pri dobrem pastirju'
Cesarja Jožeta trg Graška cesta.

Postrežba točna! Cene nizke!

IVAN LIKAR

glavni zastopnik banke „Slavije“ v Celju
ima svojo pisarno
v Kovaški ulici (Schmiedgasse) št. 5.

Zavaruje poslopja in raznovrstno blago zoper požar, sprejema tudi vsakovrstna zavarovanja za človeško življenje po najugodnejših pogojih in nizkih cenah; zavaruje šipe in steklo zoper poškodovanje ter ljudi zoper nezgode ali poškodovanje na telesu, kakor tudi dragocene reči, zlatino, srebrnino, denar in raznovrstno blago zoper tatvino in vlom.

FERDINAND SIKOŠEK

SLIKARSKI IN PLESKARSKI MOJSTER
Nove ulice št. 11 * CELJE * Nove ulice št. 11.

Izvršujem vsa v mojo stroko spadajoča dela, kakor vse cerkvene, sobne in dekoracijske slikarije, črko-slikarska dela na steklo, les itd.

Prevzamem vsa stavbena in pohišvena pleskarska dela katera izvršujem vestno in po najnižjih cenah.

JOSIP KREGAR

stavnbi in galanterijski klepar v Celju

izvršuje stavbna in umetna ter sploh v to stroko spadajoča dela. — Častiti duhovščini ter cenjenemu p. n. občinstvu se priporoča za pokrivanje stavb.

Cene jako nizke! Postrežba točna!

Velika izber

dežnikov in galos
najboljše kakovosti

za gospe
gospode in
otroke.

Dalje zimske copate, čevlje dokolenice (kamašne), rokavice, nogavice, Jäger-srajce, hlače kot vse druge drobnarije

priporoča po najnižjih cenah

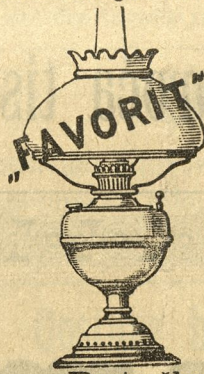
P. Kostič v Celju
Glavni trg št. 2.

Edina narodna steklarska trgovina

Fran Strupi

CELJE * Graška cesta št. 4 * CELJE
podružnica v Laškem trgu.

Velika zaloga stekla, porcelana in kamenine.

Vsakovrstno v steklarsko stroko spadajoče blago, kakor svetilnice, zrcala, različni okvirji za podobe, šipe za okna itd. na debelo in na drobno.

Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in privatnih stavbah, katera se izvršujejo po najnižjih cenah.

Najlepši okraski in dekoracije, jako primerni predmeti za darila in srečolove.

Sl. javne zavode in privatnike opozarjam zlasti na svojo zalogo higijeničnih pljuvalnikov.

Postrežba točna in solidna!

Odlikovan od vis. c. kr. trg. ministrstva.

Martin Stojan ml.

stavnbi in umetni mizar v Teharjih pri Celju

prevzame vsa v njegovo stroko spadajoča dela, katera izvrši v najkrajšem času po konkurenčnih cenah. — Priporoča se tudi v izdelovanje šolskih klopi, vsega pisarniškega pohištva, ter vseh v trgovinah potrebnih mizarških izdelkov.

Josip Zabukošek

krojaški mojster, Celje, Glavni trg št. 18.

Velika zaloga narejenih oblek od priprostih do najfinejših. Vsa naročila po meri se izvršujejo dobro, točno in cenó!

LASTNIK GOSTILNE NA STAREM GRADU, kjer toči najboljša pristna vina in izborna pivo; okusna mrzla jedila vedno na razpolago.

Josip Koštomaj

gostilničar 'pri jelenu'

priporoča svojo

dobro vpeljano gostilno.

Mrzla in topla kuhinja

vedno na razpolago!

Anton Topolak

trgovec s špecerijskim blagom

v Celju (nasproti Narodnemu domu)
priporoča svojo veliko zalogo vedno svežega blaga po najnižjih cenah. Nadalje priporoča iz svoje zaloge sloviti

konjak grofa R. Keglevicha.

Kupuje in prodaja vse deželne pridelke.

Postrežba točna in solidna.

Anton Kolenc

trgovec s špecerijskim blagom,
deželnimi pridelki, sadjem in perutnino

== V CELJU ==

v 'Narodnem domu' in 'pri kroni'.

Kupuje po najvišjih cenah vse deželne pridelke, kakor

predivo, suhe gobe, laneno seme, deteljno seme, malisno štupo, orehe, suhe češplje, vsakovrstno žito, sveže hruške, jabolka, fižol itd., sploh vse deželne pridelke in tudi perutnino.

JOSIP LEON

krojaški mojster

v Celju, Gosposke ulice šte. 9

priporoča cenjenemu občinstvu svojo zalogo vsakovrstnih izgotovljenih oblek. — Izvršujem tudi naročila po meri po najnižjih cenah in najnovejših vzorcih ter se najvljudneje priporočam.

Hitra postrežba! Cene nizke!

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam da sem prevzel

gostilno

v 'Narodnem domu' v Celju

kjer bodem točil vedno sveže, dobro marcno pivo, pristna cena vina ter postregel z najboljšo kuhinjo po nizkih cenah.

ANTON KOŠTOMAJ, gostilničar.